

Historia ubezpieczenia w Izbie Lekarskiej

„Rokrocznie śmierć wyrywa z naszych szeregów kilku kolegów. Widzimy, wiemy, w jak ciężkich warunkach materialnych pozostają rodziny zmarłych kolegów. Nawet wówczas, gdy po długoletniej pracy lekarz pozostawia jakiegokolwiek oszczędności – co nieczęsto się zdarza – wyczerpują się one podczas choroby. Jedynym bowiem źródłem dochodu lekarza jest jego praca, zależna li tylko od jego sprawności” – pisali sto lat temu: dr Antoni Tomaszewski, naczelnik Izby Lekarskiej Łódzkiej i dr Aleksander Margolis – sekretarz Izby.

Po zakończeniu I wojny światowej i odzyskaniu przez Polskę niepodległości sytuacja medyków niewiele różniła się od kondycji całego społeczeństwa. Olbrzymie zubożenie Polaków odbiło się ujemnie na funkcjonowaniu m.in. raczkującej służby zdrowia. Utworzenie izb lekarskich było próbą wyjścia naprzeciw potrzebom środowiska medyków i społeczeństwa.

Izba Lekarska Łódzka z jej pierwszym naczelnikiem Antonim Tomaszewskim i zarządem, w którym znaleźli się najbardziej zaangażowani społecznie medycy Łodzi i regionu, zajęła się wieloma palącymi problemami, w tym obowiązkowym wzajemnym ubezpieczeniem lekarzy na wypadek śmierci. W „Biuletynie nr 2” z 10 lutego 1925 roku opublikowano statut ubezpieczenia medyków. Wspomniani wyżej dwaj medycy stwierdzili, że Izba „postanowiła zadość uczynić palącej potrzebie”, a ubezpieczenie nie ma charakteru filantropijnego, gdyż jest wzajemne, „z którego korzystać będą zamożniejsi z pośród nas narówni z niezamożnymi. A skorzystać wypadnie każdemu!”. „Celem Kasy Ubezpieczeniowej – czytamy w opublikowanym statucie – jest udzielanie w terminie najpóźniej 3-tygodniowym po otrzymaniu przez Zarząd zawiadomienia o śmierci członka jednorazowego zasiłku w postaci premji ubezpieczeniowej, która zostaje wypłacona żonie, względnie mężowi, dzieciom, osobie innej lub instytucji, którą ubezpieczony wymienił w deklaracji”.

Przeciętnie w ciągu roku w Łódzkiem umiera w tym czasie 4-5 lekarzy. Rocznie ubezpieczenie przewidziano na poziomie 80-100 zł, w przypadku śmierci medyka zaplanowano wypłatę rodzinie ok. 10 tys. zł, czyli znacznie więcej, niż wpłacał każdy z lekarzy. Pilnowanie składek i nadzorowanie Kasy Ubezpieczeniowej powierzono dr. A. Margolisowi. W celu należytego funkcjonowania Kasy Ubezpieczeniowej ustalono restrykcje dla zapominańskich, ale i zwolnienia z opłacania składek w przypadku trudnej sytuacji życiowej medyka. Inicjatywa Zarządu Izby wychodziła więc naprzeciw potrzebom

środowiska lekarskiego i stwarzała szansę dla niezamożnych rodzin medyków.

O twórcy statutu i *spiritus movens* Izby dr. Antonim Tomaszewskim już pisaliśmy na naszych łamach, wspomnijmy jeszcze o dr. Aleksandrze Margolis (1887–1939), absolwencie Uniwersytetów w Heidelbergu i Starsburgu, lekarzu internście, który przez wiele lat był ordynatorem Oddziału Chorób Zakaźnych i dyrektorem Szpitala Miejskiego na Radogoszczu, udzielając się społecznie nie tylko w Izbie Lekarskiej Łódzkiej i Polskiej Izbie Lekarskiej, ale i Łódzkiej Radzie Miejskiej. Aresztowany przez Niemców w listopadzie 1939 roku w akcji „Intelligenzaktion Litzmannstadt” trafił do obozu przejściowego na Radogoszczu, by w grudniu tegoż roku podzielić los zamordowanych w lesie ludźmierskim k. Zgierza. Jego zięciem był Marek Edelman (1919–2009).

Ryszard Poradowski

Przypomnijmy, że powyższy artykuł jest drugim materiałem przybliżającym archiwalne numery pierwszego Biuletynu Izb Lekarskich, wydawanego w 1925 roku. Pierwowzór „Panaceum” odnalazł w łódzkich archiwach przewodniczący Komisji Historycznej dr Michał Sztobryn. Najciekawsze artykuły z tamtych wydań będziemy prezentować przez cały 2025 rok w tej rubryce.

Izba Lekarska Łódzka.

Łódź, dnia 10 lutego 1925 r.

Biuletyn Nr. 2.

STATUT

obowiązkowego wzajemnego ubezpieczenia na wypadek śmierci lekarzy województwa łódzkiego.

§ 1.

Na podstawie art. 4 Ust. o Izbach Lekarskich wprowadza się obowiązkowe ubezpieczenie lekarzy województwa łódzkiego na wypadek śmierci. W tym celu przy Zarządzie Izby Lekarskiej Łódzkiej powstaje Kasa Ubezpieczeniowa na wypadek śmierci.

§ 2.

Celem Kasy Ubezpieczeniowej jest udzielanie w terminie najpóźniej 3-tygodniowym po otrzymaniu przez Zarząd zawiadomienia o śmierci członka jednorazowego zasiłku w postaci premji ubezpieczeniowej, która zostaje wypłacona żonie, względnie mężowi, dzieciom, osobie innej lub instytucji, którą ubezpieczony wymienił w deklaracji, złożonej Zarządowi Izby Lekarskiej Łódzkiej, zaopatrzonej urzędowo stwierdzonym podpisem. Jeżeli ubezpieczony nie wskazał osoby lub instytucji, której premję wypłacić należy, Zarząd przekazuje premję do masy spadkowej ubezpieczonego.

§ 3.

Funduszem ubezpieczeniowym zarządza Zarząd Izby Lekarskiej Łódzkiej, wylaniając ze swego grona kierownika Funduszu.

§ 4.

Ubezpieczeniu na wypadek śmierci podlegają wszyscy bez wyjątku lekarze, przynależni do Izby Lekarskiej Łódzkiej.